

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 8/13
Luxemburg, 31 ianuarie 2013

Hotărârea în cauza C-12/11
Denise McDonagh/Ryanair Ltd

Operatorul de transport aerian trebuie să acorde asistență pasagerilor al căror zbor a fost anulat din cauza unor împrejurări excepționale, precum închiderea spațiului aerian ca urmare a erupției vulcanului Eyjafjallajökull

Dreptul Uniunii nu prevede o limitare temporală sau pecuniară a acestei obligații de asistență a pasagerilor (cazare, masă, băuturi răcoritoare)

Potrivit dreptului Uniunii¹, în cazul anulării unui zbor, operatorul de transport aerian are obligația să asigure asistență și să plătească o compensație pasagerilor. În ceea ce privește **obligația de asistență**, operatorul de transport aerian trebuie să acorde gratuit, ținând seama de timpul de așteptare, masă, băuturi răcoritoare și, dacă este cazul, cazare hotelieră, transport de la aeroport la locul cazării, precum și mijloace de comunicare cu terțe persoane. Operatorul de transport aerian trebuie să respecte această obligație chiar și în cazul în care anularea zborului se datorează unor împrejurări excepționale, adică acelea care nu ar fi putut fi evitate în pofida tuturor măsurilor rezonabile adoptate. În schimb, în ceea ce privește **obligația de compensare**, operatorul de transport aerian nu este obligat să plătească în cazul în care poate face dovada că anularea zborului a fost cauzată de asemenea împrejurări.

Ca urmare a erupției vulcanului islandez Eyjafjallajökull, spațiul aerian al mai multor state membre – inclusiv spațiul irlandez – a fost închis, între 15 și 22 aprilie 2010, din cauza riscurilor existente pentru aeronave.

Doamna McDonagh se număra printre pasagerii zborului Faro-Dublin, prevăzut pentru 17 aprilie 2010, care a fost anulat ca urmare a erupției vulcanice. Zborurile dintre Irlanda și Europa continentală s-au reluat abia la 22 aprilie 2010, iar doamna McDonagh a putut să se întoarcă în cele din urmă în Irlanda abia la 24 aprilie 2010. În această perioadă, Ryanair nu i-a furnizat niciun fel de asistență. În aceste împrejurări, în opinia doamnei McDonagh, compania aeriană trebuie să îi plătească o despăgubire în cuantum de 1 130 de euro, reprezentând cheltuielile de masă, cazare, transport și achiziționare de băuturi răcoritoare, efectuate în perioada 17-24 aprilie 2010.

Dublin Metropolitan District Court (Irlanda), sesizată cu litigiul, solicită Curții de Justiție să stabilească dacă închiderea spațiului aerian ca urmare a unei erupții vulcanice intră sub incidența noțiunii „împrejurări excepționale” care obligă operatorul de transport aerian să asigure asistență pasagerilor sau, dimpotrivă, ea depășește cadrul noțiunii „împrejurări excepționale” și îl exonerează pe acesta din urmă de obligația de a asigura asistență pasagerilor. În plus, în ipoteza în care Curtea ar recunoaște că astfel de împrejurări s-ar încadra efectiv în noțiunea „împrejurări excepționale”, aceasta este invitată să se pronunțe, de asemenea, cu privire la problema dacă, într-o astfel de situație, obligația de asistență trebuie să fie limitată din punct de vedere temporal și/sau pecuniar.

Curtea răspunde, în primul rând, că dreptul Uniunii nu recunoaște, pe lângă „împrejurările excepționale”, o categorie distinctă de evenimente „cu totul excepționale”, care ar avea drept

¹ Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului din 11 februarie 2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 295/91 (JO L 46, p. 1, Ediție specială, 07/vol. 12, p. 218).

consecință exonerarea operatorului de transport aerian de toate obligațiile prevăzute de regulament, inclusiv de cea de asistență. Astfel, deși împrejurări precum cele din speță depășeau, prin originea și amploarea lor, cadrul noțiunii „împrejurări excepționale”, aceasta ar avea drept consecință faptul că operatorii de transport aerian nu ar fi obligați să asigure asistența vizată decât pasagerilor aerieni care, din cauza anulării zborului lor, s-ar afla într-o situație dezavantajoasă limitată. În schimb, pasagerii care s-ar afla într-o stare de vulnerabilitate deosebită, fiind constrânși să rămână mai multe zile într-un aeroport, ar fi privați de această protecție. Prin urmare, Curtea răspunde că împrejurări precum închiderea unei părți a spațiului aerian european în urma unei erupții vulcanice precum cea a Eyjafjallajökull reprezintă „împrejurări excepționale” care nu scutesc operatorii de transport aerian de obligația de a acorda asistență.

În continuare, Curtea precizează că regulamentul nu prevede nicio limitare, fie ea de natură temporală sau pecuniară, obligației de a acorda asistență pasagerilor, victime ale unei anulări de zbor din cauza unor „împrejurări excepționale”. Astfel, ansamblul obligațiilor de a acorda asistență pasagerilor se impune operatorului de transport aerian pe toată durata în care pasagerii respectivi trebuie să aștepte redirectionarea. Curtea subliniază că asistența pasagerilor se dovedește a fi deosebit de importantă în momentul apariției unor „împrejurări excepționale” care durează, și tocmai în cazul în care așteptarea cauzată de anularea unui zbor este deosebit de lungă, este necesar să se asigure ca pasagerul aerian poate avea acces la produsele și la serviciile de primă necesitate, iar aceasta, pe toată durata așteptării.

În sfârșit, Curtea arată că, deși obligația de a acorda asistență determină consecințe financiare pentru operatorii de transport aerian, acestea nu pot fi considerate excesive în raport cu obiectivul unei înalte protecții a pasagerilor. Astfel, importanța pe care o are acest obiectiv poate justifica consecințe economice negative, chiar considerabile, pentru anumiți operatori economici. De altfel, operatorii de transport aerian, în calitate de operatori informați, trebuie să prevadă costuri în legătură cu îndeplinirea obligației lor de a acorda asistență. În plus, aceștia pot să repercuteze costurile generate de această obligație asupra prețurilor biletelor de avion.

Cu toate acestea, Curtea subliniază că, în cazul în care operatorul de transport aerian nu și-a îndeplinit obligația de a acorda asistență unui pasager aerian, acesta din urmă nu poate obține, cu titlu de despăgubire, decât rambursarea sumelor care s-ar dovedi necesare, adecvate și rezonabile pentru a suplini neacordarea asistenței de către operatorul de transport aerian, aspect care trebuie apreciat de instanța națională.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106